

REPRESALIATS: ANTON GARCÍA PEDRERO¹ I FAMÍLIA

PARAULES CLAU: Teresa Musté Sentís, Francesc Musté Sentís, Rosa Morral Domènech, Rosa i Anton García Musté, Josep Barceló Juncosa, Antonia Virgili Espí, Claudi Barceló Virgili, Fets d'Octubre, Causa general, Exili.

LLORDELLA, Joana; MAMPEL, Blanca, *Biografia d'Anton García Pedrero i família del projecte Memorial Democràtic del Baix Llobregat* [en línia], Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat (2026),

<http://www.memorialbaixllobregat.cat/testimonis-i-biografies/repressio-franquista/biografia>, [data de la consulta]

L'Anton Garcia Pedrero va néixer el 30 de desembre de 1903 a Múrcia i va anar a viure a Esparreguera l'any 1917. L'Anton, com gran part de la família, havia treballat a S.A. Sedó en Cta., concretament a la secció del cru, des de 1916 fins l'any 1927. Això vol dir que va entrar a treballar als tretze anys, tot i que sabem que sovint s'entrava a treballar abans d'aquesta edat, encara que no és fes constar oficialment. L'any 1936, l'Anton treballa d'obrer fabril a Indústria Olesana S.A., sabia llegir i escriure i vivia al carrer Antoni Sedó, núm. 83.

Estava casat amb Teresa Musté Sentís, nascuda el dia 2 de març de l'any 1903 a Esparreguera. Ella, com els seus germans, treballava com a filadora a S.A. Sedó en Cta., des del 1914 fins al 30 de novembre de 1938. Això vol dir que oficialment havia entrat a la fàbrica als 11 anys. Ella també sabia llegir i escriure.

La família García-Musté abans de la Guerra Civil a Barcelona. Font: Arxiu familiar.

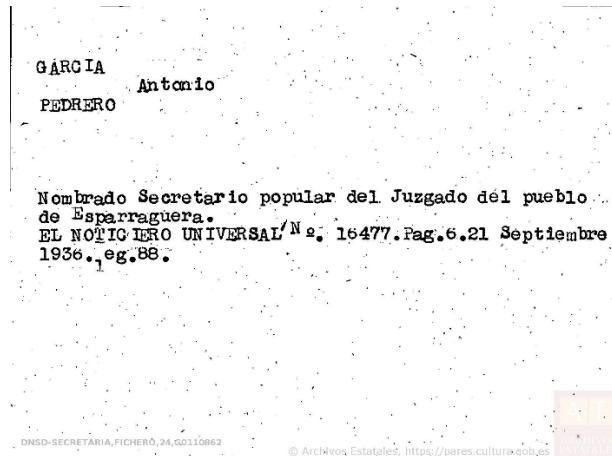
Van tenir dos fills, la Rosa Garcia Musté² i l'Anton Garcia Musté³, ambdós sabien llegir i escriure.

¹ Entrevista realitzada a Carme Juanpere Musté i Leandre Calsina dins del projecte: *Memorial Democràtic del Baix Llobregat; de les experiències personals a l'èxit col·lectiu*. Març i juny de 2022. Autores: Joana Llordella i Blanca Mampel. Direcció projecte: José Fernández i Elionor Sellés.

² Nascuda el 19 d'abril de 1927 a Esparreguera. Aquesta consta en el llistat de l'Ajuntament d'Esparreguera: "Relación de los niños de los colegios evacuados a la zona roja y luego al extranjero algunos de ellos, que se forma en cumplimiento de órdenes de la superioridad". El document és signat per la *Comisión Gestora*. AMES.

³ Nascut el 21 de juny de 1932 a Esparreguera.

El nostre represaliat era d'ERC i va ser processat al vaixell presó Uruguay, a causa de la seva participació als Fets d'Octubre (se l'acusa dins de la causa dels rabassaires). Apareix a la Causa General d'Esparreguera acusat de separatista i d'haver estat nomenat Secretari popular del Jutjat d'Esparreguera l'any 1936.

Centro Documental de la Memoria Histórica

La seva sogra, Josepa Sentís Castañera (1869) i la seva cunyada, Carme Jornet Montañá, van signar el document de les dones d'Esparreguera que reclamaven justícia l'any 1935, a l'Ajuntament d'Esparreguera. La majoria eren dones, mares i filles dels esparreguerins processats pels Fets d'Octubre i dels que patiren el Consell de Guerra conegut com el procés dels Rabassaires. Aquest document va acompanyat de 473 signatures, i totes de dones.

Els Fets d'Octubre

L'entrada de tres ministres de la CEDA al govern presidit pel conservador Alejandro Lerroux va fer esclatar una vaga general, tal i com havien amenaçat les forces d'esquerra. El dia 6 d'octubre, la vaga és total a Catalunya. El president de la Generalitat, Lluís Companys, al vespre, proclamà la República Catalana dins de l'Estat Federal Ibèric. El general Batet, obeint ordres del govern de Madrid, que declarà l'estat de guerra, va procedir a la detenció del govern de la Generalitat. Aleshores, sortiren escamots armats de diferents viles –una d'elles fou Esparreguera–. Aquest fet suposà l'empresonament del govern de la Generalitat i la suspensió de l'Estatut d'Autonomia.

Durant el matí del 6 d'octubre, en alguns pobles es proclamà la República Catalana, socialista o el comunisme llibertari. Esparreguera també participà en aquesta parcel·la de la història. El 5 d'octubre es constituí el Comitè Revolucionari. Aquests fets queden detallats a l'acta del dia 13 d'octubre de 1934, redactats pel secretari del consistori, presidit per Antoni Puig:

A les 18:30, del 5 d'aquest mes es presentaren al despatx de l'Alcaldia, en el qual jo estava reunit amb els Consellers de la majoria, senyors Joan Navarro, Pere Ollé i el secretari de l'Ajuntament, els cinc individus que formen la minoria "d'Esquerra Catalana", senyors Miquel Galceran, Miquel Musté, Joan Canals, Feliu

Jorba i Bonifaci Bros, acompanyats d'altres cinc individus, senyors Joan Jordà i Bonastre, Enric Jorba i Soler, Joan Castellví i Molins, Rafael Giné i Aguiló i Magí Sardà i Castellet, alguns d'ells afiliats a la CNT (Confederació Nacional del Treball), els quals per veu del Conseller Miquel Galceran exposaren: "que tenien llurs vides compromeses en els greus moments en què Catalunya es troba, per la qual cosa, i essent ben definit, que la majoria de l'Ajuntament no està pas identificada en el pensar del partit governamental de Catalunya, reclamaven el control de la Casa Consistorial en el referent a l'ordre i govern de la població". Els acompanyaven, els parlamentaris, gran nombre de manifestants que s'estacionaren a l'escala d'accés a la Casa Consistorial i davant la Plaça de l'Ajuntament, en vista de la qual cosa, i calculant l'alcaldia que, en cas d'interessar la mobilització de la força pública del lloc d'aquesta vila o resistir-se a la imposició dels revoltosos, equivaldria a haver de lamentar grans successos com els que hem de deplorar, manifestà als esmentats parlamentaris que per tal de poder fer entrega en forma legal de l'Ajuntament necessitava unes hores per ultimar alguns detalls relacionats amb la seva administració, a la qual cosa expressaren els revoltosos, no interessar-los, de moment, la part administrativa i autoritzant a l'alcalde, per a poder continuar al seu càrrec la dita administració.

Des d'aquest moment i fins a la capitulació del Govern de la Generalitat, els revolucionaris es dedicaren a tota classe d'excessos i abusos tals com: organització de rondes i guàrdies armades; recolliment de l'armament dels particulars; incautació dels serveis telegràfic i telefònic; coaccions a empleats municipals; pertorbació de l'ordre públic; requisament d'automòbils per al seu ús; incautació del distribuïdor d'essència de la Vídua d'Ignasi Ventura; apropiació del segell de l'Alcaldia; hissament de les banderes socialista i federal, etcètera.

A les sis del matí del diumenge, dia 7, després de la rendició, el sergent de la Guàrdia Civil d'aquesta vila reintegrà aquest alcalde les funcions usurpades pels revoltosos, quedant provisionalment restablert l'ordre públic.⁴

Aquests fets també són relatats per *La Vanguardia* del dia 25 de gener de 1935, en una notícia sobre el Consell de Guerra contra els revoltats:

(...) de Esparraguera, el cual está también dividido en dos, por cuanto parte de los procesados lo están también en una causa que sigue aparte el juez comandante señor Raduá. Este primer subgrupo se apoderó de la central telefónica, impidiendo a la Guardia Civil de dicho puesto que comunicara con sus superiores. Además, se apoderó de un depósito de petróleo y bencina, requisando todas las armas de guerra que había en el pueblo y marchando, junto con los restantes de este grupo, a Barcelona, con el fin de auxiliar a los rebeldes.⁵

A "La Vanguardia" del dia 31 d'octubre de 1935, en una notícia sobre el Consell de Guerra a un grup d'esperreguerins, hi llegim més detalls sobre els fets succeïts a Esparraguera:

Después salieron al balcón izando la bandera nacional, y más tarde unas señoritas izaron también la bandera catalana con la estrella solitaria, proclamando los

⁴ Acta de l'Ajuntament d'Esparraguera del dia 13 d'octubre de 1934. AMES.

⁵ *La Vanguardia* del dia 25 de gener de 1935.

procesados el «Estat Català». También unos jóvenes intentaron colocar una bandera roja. Uno de los procesados salió al balcón y dirigió la palabra al pueblo, diciendo que el que no estuviera conforme con los actos que se realizaban, que se retirara. Luego publicaron un pregón ordenando la recogida de armas a los que no fueran somatenistas. El procesado Miguel Galcerán Jorba explicó los hechos y dijo que la bandera roja fue colocada por unos individuos a los que el Somatén tuvo que expulsar, con alguna resistencia por parte de aquellos. El poste fue requisado, para evitar que se registraran actos de sabotaje. Explicó algunos detalles más, y seguidamente declararon Juan Cañáis y Fernando Sisteró, coincidiendo en las declaraciones hechas por su compañero. Desfilaron los testigos José Borrás, Félix Pons, Antonio Rafa, Ramón Argelaguet y Jaime Vives. Según parece, los cinco procesados primeros constituían un comité revolucionario desde el 14 de abril de 1931, para los cuales el fiscal solicitaba seis años de prisión; para los cuatro siguientes, cinco años, y tres años para los tres restantes.⁶

Tal i com hem pogut llegir a les actes de l'Ajuntament, el moviment fracassà, i la rendició de la Generalitat comportà l'empresonament del President Companys i del seu govern. A l'acta de l'Ajuntament del diumenge dia 7, després de la rendició, el sergent de la Guàrdia Civil restablí l'Ajuntament presidit per Antoni Puig. Aquest mateix dia es va formar una guàrdia ciutadana, amb l'autorització del Cap de la Guàrdia Civil de Terrassa, "per a la defensa del poble a la qual col·laborà desinteressadament un gran nombre de veïns"⁷.

Destacaríem que l'Ajuntament, posteriorment, rebrà un ajut econòmic de les empreses Sedó (1300 ptes.) i J. Montaner (200 ptes.) "amb la finalitat de sufragar les despeses ocasionades pels Fets d'Octubre a casa nostra" ⁸. Aquesta és una prova evident del lligam entre els empresaris esparreguerins i el govern local del moment.

El 14 de novembre, els consellers revoltats són substituïts per nous consellers provisionals. Així, a l'Acta de l'Ajuntament del dia 18 d'octubre hi consta que *els senyors de la minoria d'Esquerra Republicana de Catalunya, no hi són perquè en aquesta data, segons ha comunicat el senyor Comandant de les Forces de la Guàrdia Civil d'aquesta vila, han quedat a disposició de l'autoritat militar en qualitat de detinguts*⁹. De seguida, seguint la tònica del país, començà la repressió.

A Esparreguera s'empresonaren trenta persones a la presó cel·lular i als vaixells Uruguay, Argentina i al Ciudad de Cádiz. Se'ls acusà de rebel·lió militar i d'auxili a la rebel·lió. De fet, podem parlar de dos tipus d'acusació, segons el grau de participació. Així ho podem llegir a *La Vanguardia* del dia 25 de gener de 1935:

Para los primeros pide la pena de doce años y un día de reclusión temporal, por considerarlos autores de un delito consumado de auxilio a la rebelión. Para los restantes seis meses y un día de prisión menor, ya que el auxilio a la rebelión

⁶ La *Vanguardia* del dia 31 d'octubre de 1935.

⁷ Acta de l'Ajuntament d'Esparreguera del dia 13 d'octubre de 1934. AMES.

⁸ Acta de l'Ajuntament d'Esparreguera del dia 13 d'octubre 1934 (AMES).

⁹ Acta de l'Ajuntament d'Esparreguera del dia 18 d'octubre de 1934 (AMES).

está en el grado de tentativa y cuando fueron detenidos no habían disparado un solo tiro ni se habían puesto en comunicación con los rebeldes.¹⁰

Segons el document consultat escrit per Manel López¹¹, d'Esparreguera, es processaren Enric Jorba, de la Colònia Sedó, –dels Sindicats d'Oposició, amb un any de presó a la presó cel·lular–, en Fèlix Jorba Domènech –de l'Ateneu d'Esparreguera/ERC i conseller municipal, que fou condemnat a un any i vuit mesos al vaixell presó Argentina–, en Joan Jordà –Sindicats d'Oposició¹², condemnat a un any de presó cel·lular–, en Conrat Llacuna Serra –condemnat a sis mesos de presó i un dia al vaixell presó Ciudad de Cádiz–, en Miquel Musté Sentís –ERC/conseller municipal, condemnat a sis mesos i un dia al vaixell presó Urugay–, Benet Noguera Sallent –empresonat al vaixell presó Ciudad de Cádiz, Magí Sardà Castellet, regidor –condemnat a sis mesos de presó i un dia al vaixell presó Ciudad de Cádiz–, Ferran Cisteró –condemnat a presó cel·lular set mesos, l'obrer tèxtil, Jaume Vila Galceran –processat i enviat al vaixell presó Uruguay–, en Martí Descàrrega – amb una pena de set mesos a la presó cel·lular–, en Josep Briquets Estruch – obrer tèxtil de la colònia Sedó, condemnat al vaixell presó Argentina–, Bonifaci Bros Castellví –de l'Ateneu d'Esparreguera/ERC i conseller municipal, condemnat a un any i sis mesos al vaixell presó Argentina–, Jaume Busquets Llopart – empresonat al vaixell presó Uruguay–, Tomàs Castanyera Casalí –processat i empresonat al vaixell presó Ciudad de Cádiz–, l'Antoni Costa Batlla –empresonat al vaixell presó Ciudad de Cádiz–, Salvador Farriols Costa –al vaixell presó Argentina–, Antoni García Martín –empresonat al vaixell presó Ciudad de Cádiz i al vaixell presó Uruguay, la causa va ser sobreseguda–, l'Antoni Garcia Pedrero¹³ –processat al vaixell presó Uruguay–, Sebastià González Bofarull –de les JEREC, processat al vaixell presó Ciudad de Cádiz–. ¹⁴

L'Antoni García Pedrero, que fins al moment del judici havia estat secretari judicial municipal, va sortir ben parat d'aquest judici *ja que la seva causa serà sobreseïda i el fiscal reconeixerà la seva inculpabilitat*¹⁵.

¹⁰ *La Vanguardia*, 25 de gener de 1935.

¹¹ López Esteve, Manel: *Els fets del 6 d'octubre de 1934*. Annex II. Relació de detinguts i empresonats per la insurrecció d'octubre entre octubre de 1934 i gener de 1935. www.editorialbase.cat/fitxers/FetsOctubre_Annex2.pdf [data de consulta, 9 de maig de 2014].

¹² Organització sindical escindida de la CNT pel març del 1933, després del ple de sindicats confederals de Catalunya celebrat a Barcelona. L'escissió es produí arran de la radicalització de les posicions entre els dirigents de la FAI, que gradualment en 1932-33 passaren a dirigir la Confederació Regional del Treball de Catalunya, i els líders sindicalistes signants del manifest dels Trenta. GEC.

¹³ El protagonista d'aquesta biografia.

¹⁴ López Esteve, Manel, document cit.

¹⁵ COBOS, Josep Maria (2021). *Esparreguera 1931-1939. República, guerra, revolució i repressió*. Esparreguera: Nova Casa Editorial, V Premi de Recerca Vila d'Esparreguera, p. 208.

La repressió

N'Antoni García, en finalitzar la guerra, el seu nom apareixerà a l'informe de la *Comandancia de la Guardia Civil*¹⁶ a la "Causa General de la revolución marxista en Barcelona y su provincia", finalitzada el juny de 1941. Segons aquest document (...)de *Secretario del Juzgado actuava Antonio García Pedrero, individuo separatista y que fué condenado por la intervención que tuvo en los sucesos del 6 de Octubre de 1936. Hoy está huido e ignorado paradero.*¹⁷

L'exili

L'Anton, la Teresa ¹⁸, i els fills es van exiliar a França, en finalitzar la Guerra Civil.

La família Garcia-Musté (6-4-1942). Font: Arxiu familiar.

El nostre protagonista, Anton Garcia Pedrero i la seva dona, la Teresa Musté Sentís, escriuen a la família d'Esparreguera l'1 de maig de 1942 des de Montignac; d'aquesta carta podem deduir la problemàtica que envoltava els exiliats catalans a França.

El desig de retorn, l'esperança i la dificultat per comunicar-se amb la família, ja que les cartes no sempre arribaven puntuals i, a més, sovint passaven algun tipus de censura, però en aquest cas, era encara més dur, ja que els havien d'informar de la mort del seu germà i cunyat, Miquel Musté i Sentís. Aquests demanen a la neboda, Paquita Musté Jornet, que comuniqui a la seva àvia, la mort del seu fill a França, concretament a Bourges:

¹⁶ Causa General de l'Ajuntament d'Esparreguera. AHN.

¹⁷ Es refereix al Fets d'Octubre de 1934, no de 1936 com s'escriu a la Causa General de l'Ajuntament d'Esparreguera.

¹⁸ Germana de Miquel Musté Sentís, que va morir a Bourges, França, l'any 1942, la història de vida del qual poden llegir en aquest web: <http://www.memorialbaixllobregat.cat/testimonis-i-biografies/repressio-franquista/biografia-18.htm>.

(...) debemos aconsejar a Paquita que, de la forma que crea conveniente, debe comunicarlo a su abuela; es triste verdad y muy dolorosa pero la muerte de un hijo no se puede ocultar a una madre y, si bien ese golpe es duro, contra lo irreparable nada se puede y, por tanto, hay que revertirse de ánimos u sangre fría para luchar por la vida y esperar nuestro regreso.¹⁹

En aquesta carta escriuen el que els havia explicat el seu germà Francesc Musté sobre la mort del Miquel Musté, la tristesa de saber que va morir sense la família, a 600 Km. d'on ell vivia:

(...) Yo, con algunos amigos de él, le pusimos la primera tierra encima de su caja y yo dije: "Descansa aquí hermano. Eres una víctima de esta peregrinación por el mundo. Tu muerte será recordada".²⁰

Des del 20 de juny de 1947 ja viuran a París, aleshores escriuran una carta a la família tot explicant que de mica en mica tot es normalitza. L'Anton té feina a la Renault i la seva esposa en una fàbrica, mentre els joves estudien, però el juny de 1949, escriuen una altra carta a la família on mostren preocupació per la crisi econòmica de la postguerra, que no és com a Espanya, però que també els afectarà. Ni la seva esposa, la Teresa, ni la filla Rosa tenen feina; el xicot estudia Formació Professional i ell ha de treballar a la factoria, i els caps de setmana fa de barber per poder sobreviure. Altra vegada la inseguretat!

Rosa García a París. Font: Arxiu familiar.

El sofriment moral potser seria el més destacat d'aquest exili:

En cuanto a nosotros, vamos pasando como se puede. La salud bien, alimentación pasable, pero debido a un sinfín de dificultades que se nos ponen,

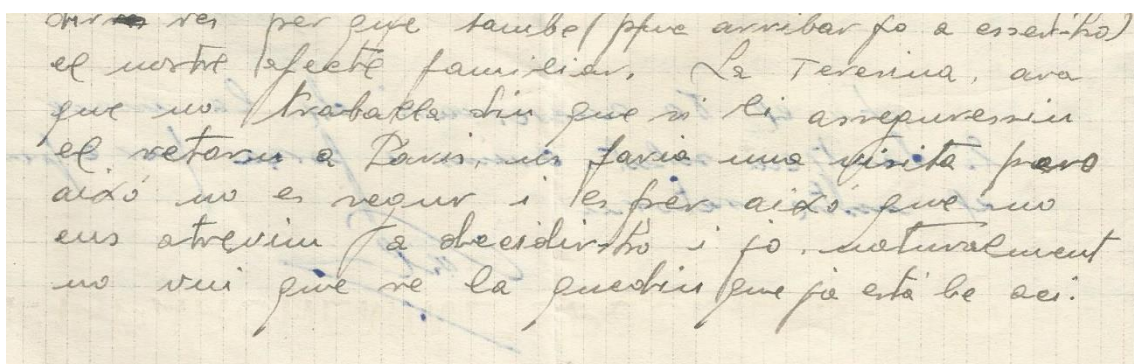
¹⁹ Carta de la família García-Musté dirigida a la família Musté d'Esparreguera (Montignac, 1-5-1942). Fons família Jornet.

²⁰ *Ibidem*.

el sufrimiento moral nuestro es grande como el de todos y sólo se espera con gran ansia que llegue el momento de ir a casa.²¹

Però el retorn ha de ser amb la seguretat que no els hi passarà res i això no ho tenen assegurat:

(...) la Teresina, ara que no treballa diu que si li asseguressin el retorn a París us faria una visita però això no és segur i és per això que no ens atrevim a decidir-ho i, naturalment, no vull que se la quedin, que ja està bé ací.

...res per que també puc arribar jo a esser-ho)
el nostre efecte familiar. La Teresina, ara
que no treballa diu que si li asseguressin
el retorn a París, us faria una visita però
això no és segur i és per això que no
ens atrevim a decidir-ho i jo, naturalment
no vull que se la quedin que ja està bé ací.

Fragment d'una carta de la família García-Musté a la família d'Esparreguera (5-6-1949). París.
Fons: família Jornet.

Hem localitzat la fitxa OCRE²² de l'Antoni amb núm. 19894, on consta que va entrar a França l'any 1939 i allí va aconseguir un lloc de treball qualificat, que estava casat i que l'última adreça coneguda era: 97 Rue Alexandre Dumas 75020 París. A més, tenia l'aval d'ERC.

²¹ Carta família García-Musté dirigida a la família Musté d'Esparreguera (Montignac, 1-5-1942). Fons família Jornet.

²² En l'àmbit de la memòria històrica, una fitxa OCRE fa referència als documents de registre de l'Office Central des Réfugiés Espagnols (OCRE). Aquesta entitat va ser creada a França l'any 1945 per gestionar i oferir l'estatut de refugiat als milers de republicans espanyols que havien fugit de la dictadura franquista (molts d'ells durant la *Retirada* de 1939, com és aquest cas).

II.5.53 CN
Archivo : K-957
 N° 19.894
 Ren. 3.685

1939 ~~GARCIA PEDRERO, Antonio~~
 Nació en : ~~MURCIE (Murcie)~~
~~Esparraguera (Barcelona)~~
 el día : ~~30 diciembre 1903~~
 Hijo de : ~~Antonio y Salvadora~~
 Profesion : ~~ouvrier spécialisé~~ Estado civil : ~~casado~~ 2
 Domicilio : ~~39, rue J.-P. Timbaud à PARIS 14ème~~
~~(Seine)~~
 97, rue Alexandre Dumas
 Aval de : ~~Esquerra Cataluña~~
 Carta o récépissé expedido en : ~~INDIGENTE~~
 el N°
 VER AL DORSO DE LA FICHA.....

Fitxa d'Antoni Garcia Pedrero a França. Arxius OFPRA²³.

Les fitxes OCRE també ens donen dades sobre la seva esposa, Teresa Musté Sentís i ens confirma la seva entrada a França el 1939. La residència és la mateixa que la resta de la família, a París i té l'aval d'ERC.

II.5.53 CN
Archivo : K-957
 N° 19.895
 Ren. 3.687

1939 ~~GARCIA, Teresa (Née MUSTE SENTIS)~~
 Nació en : ~~Esparraguera (Barcelona)~~
 el día : ~~2 marzo 1903~~
 Hijo de : ~~Domingo y Josefa~~
 Profesion : ~~sin~~ Estado civil : ~~casada~~
 Domicilio : ~~39, rue J.-P. Timbaud PARIS 14ème~~
~~(Seine)~~
 97, rue Alexandre Dumas
 Aval de : ~~Esqu. Cat.~~
 Carta o récépissé expedido en : ~~INDIGENTE~~
 el N°

Fitxa OCRE de Teresa Musté Sentís a França. Arxius OFPRA.

²³ Oficina Francesa de Protecció dels Refugiats i Apàtrides (OFPRA).

La seva filla Rosa es va casar a França amb en Claudi Barceló Virgili²⁴, fill d'una de les famílies d'Esparreguera represaliades i a l'exili, el Josep Barceló Juncosa i l'Antònia Virgili Espí.

A continuació podem veure la fitxa OCRE de Rosa Garcia Musté, amb el número 19893.

Archivo : K-957 N° 19.893.
nta 5433
solit 3343
ley 3557

BARCELO Rosa née GARCIA MUSTÉ Ren. 3.686

1939 Nació en : Esparreguera (Barcelona)
el dia : 19 abril 1927
Hijo de : Antonio y Teresa
Profesion : sin Estado civil : casada
Domicilio Au Poitu Villevaudé par CLAYE SEUILLY
(Seine & Marne)
Aval de : Esqu. Rep. Cat. INDIGENTE
Carta o récépissé expedido en :
el : N°

Fitxa OCRE de Rosa Garcia Musté a França. Arxius OFPRA.

A la fitxa veiem que la Rosa, estava casada i en atur en el moment de fer la documentació, tenia l'aval d'ERC i vivia a Villevaudé via Claye Seuilly (Seine-et-Marne).

El seu espòs, Claudi Barceló, havia treballat a Can Sedó, a la manyeria, l'any 1938, però el 30 de novembre d'aquest mateix anys van haver de marxar. Van tenir tres fills i han viscut sempre a França.

El seu germà, Antoni Garcia Musté, en el moment de fer la fitxa OCRE: 63069 era estudiant i tenia l'aval del seu pare. Ell ja hem dit que havia entrat amb la família l'any 1939 i aleshores vivia a: 97 Rue Alexandre Dumas 75020 París.

²⁴ Nascut el 24 de novembre de 1923 a Esparreguera.

II.5.53 CN

Archivo :

Nº. 63.069
Dupl. 5.243
Nto: 5.690

GARCIA MUSTE Antonio

Nació en : ESPARRAGUERA (Barcelona)

1939 el dia : 21 de Junio de 1932

Hijo de : Antonio, y de Teresa

Profesion : étudiant Estado civil : soltero

Domicilio : 39, rue Jean Pierre Timbaud, Boulogne 18

Paris VI Xème. (Seine)
97, rue Alexandre Dumas

Aval de : su padre

Fitxa OCRE d'Antoni García Musté a França. Arxius OFPRA.

Antoni García Musté al servei militar a França (1952). Fons: família Jornet.

L'Antoni es va casar amb una francesa i van tenir dos fills. Han viscut sempre a França.

Josep Barceló Juncosa

En Josep Barceló Juncosa, consogre de l'Anton García Pedrero, era nascut el 4 de juny de 1898 a Masroig, Tarragona, i havia anat a viure a Esparreguera el 1904; treballava la Indústria Olesana SA. Es va casar amb Antonia Virgili Espí, nascuda el 12 de febrer de 1901 a Esparreguera; ella treballava de teixidora a J. Montané Font SL. La parella van tenir el Claudi, l'espòs de la filla de l'Anton

Garcia, i la Maria²⁵. La família abans d'exiliar-se, vivia al carrer Antoni Sedó, 68, 2n2a d'Esparreguera, tot i que en algun document els trobem també al carrer Madoz, 27. La Maria i el Claudi són mencionats en un document de l'Ajuntament d'Esparreguera elaborat per la Comissió Gestora, que té per capçalera "Relación de niños de colegios evacuados a la zona roja y luego al extranjero algunos de ellos"²⁶. La Maria aleshores tenia 10 anys i el Claudi 14.

En un altre llistat²⁷ de persones fugides en entrar las tropes nacionals hi apareix la família sencera, el Josep, l'Antònia i els fills, Claudi i Maria.

Hem localitzat l'Antònia Virgili als arxius OFPRA, amb núm. 607610. Allí consta com a vídua²⁸, que havia entrat l'any 1939 a França, li havien negat la naturalització l'any 1979 i vivia a La Brioude, Edifici D/2, 92290 CHATENAY-MALABRY (Seine). Al revers de la fitxa i podem llegir Stat. Allem 08-07-1985, que ens fa suposar que havia demanat una compensació com a víctima del nazisme o com a familiar dels combatents.

CR 10/5/55 + N° 80.249 607610
 CR 13-5-58 Nt°/I7/5/61 exposé
Archivo : Nt°/10/1/62
 17/5/61 V.12/5/64 *Retrait le 04/05/79*

BARCELO, Antonia, née Virgili Espi

1939 Nació en : ~~Esparreguera (Barcelona - Barcelone)~~
 el dia ~~12 Febrero 1901~~ 10 Février 1900
~~Février~~
 Hijo de : **Claudio y Maria**
 Sans Veuve
 Profesión : ~~Sin Manifiestacione~~ Estado civil : **casado**
~~Rue Le Gue Noir~~ CHATENAY-MALABRY
 Domicilio : ~~(Seine) - "La Brioude, Bât. D/2"~~
~~CHENOTTE (G et M) - 17, rue St. Denis~~
 92290

Aval de Dif. esposo: OC 80248
 EG/ Ver a. matr° int. en su expte.
 Ver extrait décès esposo en expte. aquél

Fitxa OFPRA d'Antònia Virgili Espi a França. Arxius OFPRA.

²⁵ Maria Barceló Virgili, nascuda el 10 de desembre de 1927 a Esparreguera, va morir l'11 de maig de 2007 a Bourg-la-Reine, Hauts-de-Seine, Île-de-France.

²⁶ "Relación de niños de colegios evacuados a la zona roja y luego al extranjero algunos de ellos". Ajuntament d'Esparreguera 1939. AMES.

²⁷ Personas huidas en finalizar la guerra. Ajuntament d'Esparreguera. 1939. AMES.

²⁸ En aquesta fitxa és vídua però el marit no devia fer gaire que havia mort perquè inicialment l'havien posat com aval.

Matrº 30/11/60
 CR.15.45.64-V.11.5.69
 1er persep. 60.
 A.Bº del esposo en exp. de la interesada.
 ed. nacimiento en su expediente.
 Stat. Alem. ~~8/7/85~~ 8/7/85

Fitxa OFPRA (revers) d'Antònia Virgili Espí a França. Arxius OFPRA.

El seu fill, Claudi Barceló Virgili també té una fitxa Número OFPRA: 667648 i una OCRE: 54215. Aquesta ens confirma la seva entrada a França el 1939, que estava solter, treballava de paleta, vivia a 97 Rue Alexandre Dumas 75020 París, i tenia l'aval de la CNT.

CN/CA/4.3.53 A.G. Nº. 54.215
 Archivo : ntº 5430
 solt 3340
 ley 3554
 BARCELO VIRGILI, Claudio
 1939 Nació en : Esparraguera (Barcelona)
 el día : 25 de noviembre de 1923
 Hijo de : José y Antonia
 Profesion : Albañil Estado civil : Soltero
 Domicilio : 189, Av. du Président Wilson, - SAINT DENIS (Seine)
 97, Rue Alexandre Dumas, 97- PARIS (20)
 Aval de : C.N.T.

Fitxa OFPRA de Claudi Barceló Virgili a França. Arxius OFPRA.

La seva filla Maria Barceló Virgili, que també havia entrat l'any 1939 amb la família, havia tingut l'aval de la CNT, també té fitxa OCRE, amb número: 54216. En aquest cas ella consta com a Miquel de cognom ja que a França, en casar-se, la dona perdia els seus cognoms de família: ella està considerada com a

treballadora qualificada i viu a : La Briaude Bat D2 92290 CHATENAY MALABRY
Seine Hauts de Seine.

CR 22/4/55 *Rehair 7/8/80* N°. 54.216
nt 4148
soit 2577
ley 2745
198700

Archivo :
CR 20/5/58, CR.23.5.61-V.19.5.64
MIQUEL, Maria, née
BARCELO VIRGILI, ~~Barcelon~~

1939 Nació en : ~~Esparraguera (Barcelon)~~
el día : ~~10 de diciembre de 1927~~
Décembre
Hijo de : ~~José y Antonia~~
Profesion : ~~Ouvrière spécialisée~~ Estado civil : ~~Marriage~~
Mariée
Domicilio : ~~59 Avenue de la République PARIS XI 75013~~
~~Immeuble Symplice Louis Bonnat~~
92290
CHATENAY MALABRY (-Seine) (Hauts de Seine)-22-
La Briaude Bât. D-2
Aval de : ~~Gérard Bonnat~~

CC. 1 657 653

Fitxa OFPRA de Maria Barceló Virgili a França. Arxius OFPRA

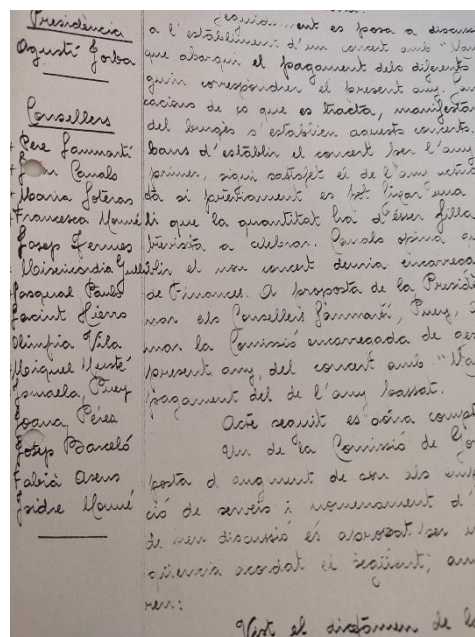
Com poden veure més avall té anotat al revers un Stat. Allem 08-07-1985, que ens fa suposar que havia demanat una compensació com a víctima del nazisme o com a familiar dels combatents.

CR 20/5/64 V.19/5/69
CR.4.9.69-V.19.5.74
CR.11/8/74V.10/6/79

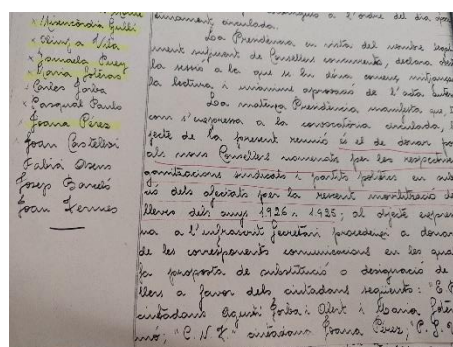
Stat. Allem. *08/7/85*
d'el pers. Esp. 76.77

Fitxa OFPRA (revers) de Maria Barceló Virgili a França. Arxius OFPRA

En Josep Barceló era membre de la CNT i el seu nom apareix acusat a la Causa General d'Esparreguera, tot i que no va ser pres i jutjat ja que es va exiliar, i hi consta com a "huido a Francia" i com a "muy peligroso"²⁹. El nostre protagonista va ser regidor de l'Ajuntament de 1938 fins al gener de 1939 –substituï en Marià Escoda Mañé, quan va ser mobilitzat al maig de 1938; ell és un més dels representants del poble que van ser represaliats. Segons en Josep Maria Cobos³⁰, el nombre de regidors de l'Ajuntament durant el període de la guerra (entre el juliol de 1936 i fins el gener de 1939) va oscil·lar entre 20 i 22 regidors; ara bé, al llarg dels 31 mesos que va durar el conflicte armat van estar en un moment o altre ocupant el càrrec un total de 58 persones diferents i en Josep en va ser un.

Josep Barceló com a regidor sota la presidència d'Agustí Jorba (1938). Font. AMES.

Podem llegir al lateral del document els noms de la corporació municipal, inclòs en Josep Barceló com a regidor, sota la presidència circumstancial de Miquel Musté (1938). Font. AMES.

²⁹ Causa General d'Esparreguera.

³⁰ COBOS, Josep Maria (2021), op. cit., pàg. 448.

Família Barceló-García a França. Fons: família Jornet.

La Rosa García i el Claudi Barceló en al balcó de la casa on vivien a França. Fons: família Jornet.

L'Antoni Garcia i la Teresa Musté el dia de l'aniversari de la seva neta a França. Fons: família Jornet.

L'Anton García i la Teresa Musté amb la seva neta Laure a França. Fons: família Jornet.

No sabem l'any de la mort del Josep Barceló Juncosa, si que el localitzem a París l'any 1949, gràcies a una carta de la família; li perdem la pista peròensem que podria haver represaliat pels nazis, segons els indicis a les fitxes familiars.

En Francesc Musté Sentís

Sovint l'exili afectarà a més d'un membre de la família, en aquest cas l'exili afectarà a un gran nombre de persones relacionades pels cognoms, Joanpere, Musté, Jornet, Garcia, Barceló i Sentís. En aquesta biografia n'hem tractat uns quants, la resta es poden trobar en aquest web.

En Francesc Musté Sentís era germà de la Teresa³¹, la Corona i el Miquel, i havia nascut a Lloà, Lleida, l'any 1895. Era mecànic de professió. Va començar a treballar a la filatura a l'empresa S.A. Sedó en Cta., el 10 de maig de 1920. No sabem amb certesa quan va deixar la fàbrica.

El Francesc formava part del Sometent –que jugà un paper important durant els Fets d'Octubre de 1934– com podem veure al document de més avall:

REGISTRE				
D'armes curtes i llargues presentades per particulars i individus del Sometent, el 7 d'octubre 1934.				
Francisco Canals	Sanjaume, 11.	Remington.	VVinchester cal .44	
Trobadors el Telègraf	Escopetes de caça sense marca, usades.			
Antoni Udina Vilaseca	A. Sedó 84	Remington cal .44 A.U.	53 bales en dues carteretes, una capsa i dos paquets.	
Joan Abelló Giné	Madoç 24	Remington caça cal 16.	Cap bala.	
Antoni Udina.	A. Sedó 84.	Smith cal 7'65	24 bales.	
Sebastià Castello Sugh.	id. 87-1º	La Fluxé cal 16.	Cap cartutxo. Senyal Una retillada al canó.	
Juan Garrido Hero	A. Clavé 40.	Motxa cal. 12 caça nº 1371.	Cap cart	
Joan Riba Arnau	F. Marimón 7-2º	Remington cal 42.	11 bales.	
id. id.	id	Star cal 7'65 nº 169176	2 carregadors	
Asenci Garcia Frenés.	Sta. Eulàlia, 4	Carabina 2213	10 bales i un cart	
gador buit.				
Francesc Musté Sentís.	S. Jaume, 11.	Remington.	VVinchester cal .44	
Joan Bosch Ferré	S. Antoni, 14	Star cal 9. n	169623. 38 bales i dos carregadors buits.	
Josep Petit Bros.	Hortes, 36.	Detective nº B.3410 C.N.	64 bales.	
Ignasi Jorba Murà.	id. 29.	Motxa cal 16-65 nº P.12346	Cap.	
Joan Soteras Soteras.	Madoç 4.	pistola Star cal. 7'65	s/n.	
Alfredo Garcia Andreu.	L. Miró 21	Carabina Paz cal. 9'-- nº 10797	4	
Martí Descoarrega Garcia	id. 21	id. Júpiter " 9'-- nº	908	
Josep Casajona Comelles-Fdo. Puig	59	Pistola Star " 7'65 nº 168861-13		
Joan Ballesteros Santos - Bruch	37	id. Star " 7'65 nº 168722-33		
Francesc Jorba Figueras	A. Sedó 20-2º	sense marca - Escopeta de caça (capsa		
Ramón Margalef Aguiló	S. Antoni 20	sense marca - id. id.	(vella	
Salvador Julià Torres	Francesc Macià	sense marca - id. id.	(vella	
Joan Solé	L. Miró 11	sense marca - id. id.	(vella	
Marià Parent	Antoni Sedó 44	Star cal 7'65		
Pere Sanmartí	Madoç 25	Star cal 7'65		

Registre d'armes del Sometent d'Esparreguera (1934). AMES.

³¹ Dona de l'Anton Garcia que és el titular d'aquest document.

El Francesc es va casar amb Rosa Morral Domènech, nascuda l'any 1898 a Esparreguera; la parella va marxar a Olesa de Montserrat l'any 1934. Ella havia començat a treballar a la filatura a l'empresa S.A. Sedó en Cta., l'1 de gener de 1912 i en va marxar el 30 de novembre de 1938. Probablement, després de la guerra, ella va anar a treballar a Monistrol per no sentir-se amenaçada pels companys i companyes o senzillament perquè hi treballaven les seves cunyades, que també havien marxat de l'empresa, Corona Musté i la Carme Jornet –no és el primer cas que coneixem de dones de represaliats, tant d'Olesa de Montserrat com d'Esparreguera que ho fan–.

Aquestes dones de represaliats no ho van tenir gens fàcil. S'estaven tota la setmana a Monistrol de Montserrat sense la família i el cap de setmana tornaven a casa a peu.

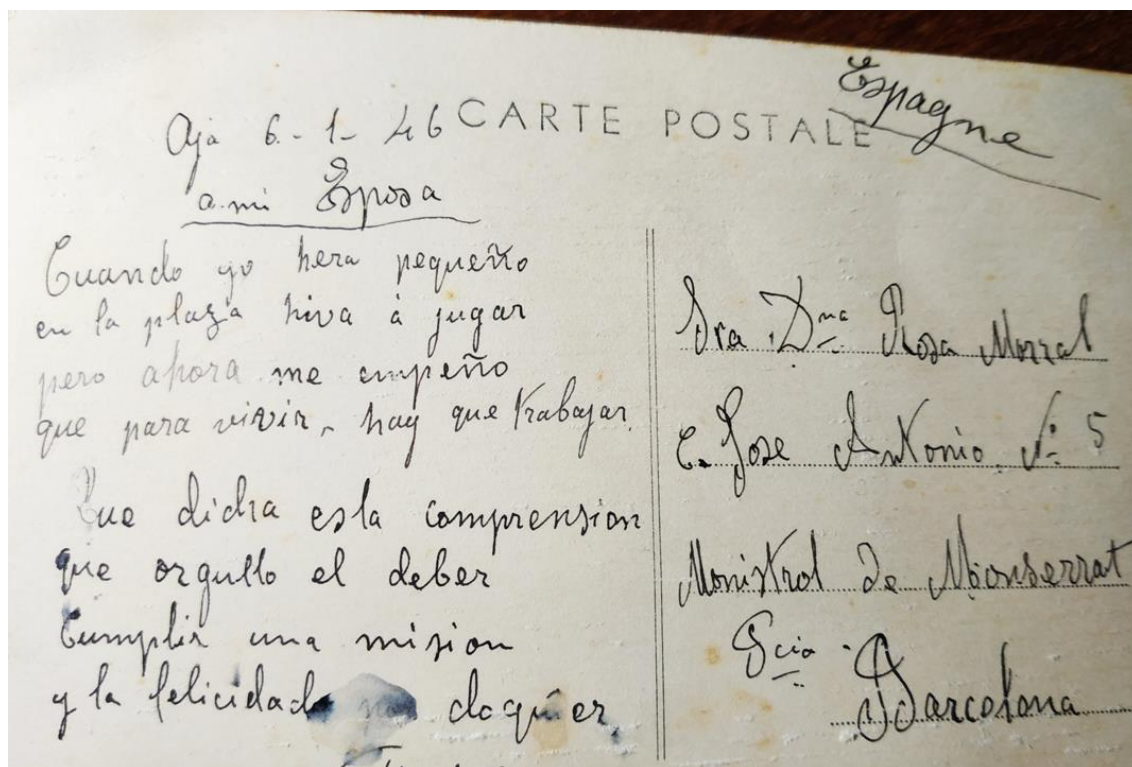
En finalitzar la Guerra Civil en Francesc s'exiliarà a França. Podríem suposar que la seva esposa també es va exiliar, però el cert és que tant ella com ell consten al cens de 1940 a Olesa de Montserrat, tot i que sabem per les cartes familiars, que el Francesc segur va marxar a França i ella hi devia d'estar poc temps, a França.

Hem localitzat la fitxa OFPRA, amb el núm. 761854, que evidencia l'entrada a França l'any 1939, que el Francesc treballarà de pagès i que se li va negar la naturalització l'any 1973. Aleshores vivia a LIMOUX 11230 AJAC.

Nº792I 3.10.53 CR e + e RETRAIT
CR 3/I2/I956 761854 X
CR 4/I/60 V.2/I2/62
MUSTE SENTÍS, Francisco
Né à LLOA (Tarragone)
le 25 Janvier 1895
Fils de Domingo et de Josefa
Profession Agriculteur État Civil Marié
Date d'entrée en France 1939
Domicile AJAC (Aude),
par LIMOUX
Référence :

Fitxa OFPRA de Francesc Musté Sentís a França. Arxius OFPRA.

L'any 1946 el Francesc li enviarà una postal a la Rosa, la seva dona, des de França, que aleshores vivia a Monistrol de Montserrat durant la setmana.

Postal enviada per Francesc Musté a Rosa Morral (1946). Fons: família Jornet.

Per la correspondència familiar mantinguda pel Miquel Musté amb la família, datada el 27 de gener de 1939, la família havia marxat a finals de 1938 i les dones ja haurien tornat el mes de gener de 1939. El Francesc Musté les havia localitzat a França gràcies a la Creu Roja, però s'hi van estar poc temps ja que ben aviat, la Carme Jornet ja treballava a Monistrol i la Paquita Musté estava mirant d'entrar a treballar a cal J. Montané Font SL.

En tot cas, hem pogut localitzar la fitxa OCRE però sense cap dada rellevant:

A.N.

MUSTE Rosa née MORRAL

Né à ESPARRAGUERA (Barcelona)

le 22 Septembre 1897

Fils de

Profession État-Civil

Date d'entrée en France

Domicile

Références :

Fitxa OCRE de Rosa Morral a França. Arxius OFPRA.

El 9 d'agost de 1942 podem llegir en un recull de poemes i petites narracions manuscrites pel Francesc com el següent fragment:

(...) Són tan sols unes llàgrimes

Que vos envia mon pensament

A Catalunya ma família

Visqueu en tot moment.

Adéu per sempre, adéu.

(...) Dolça Catalunya

Bressol de llibertat

Per ta causa sofreixo

Per tu m'he desterrat.

Visqui Catalunya, visqui la Llibertat!³²

³² Llibre d'exili que conté poemes de temàtica diversa. Font : Carme Juanpere Musté.

El dia 17 de gener de 1943 escriu des de l'hospital de Saintes, un poema dedicat a la Rosa:

(...) Yo en lejanas tierras
Te amo con frenesí
Y espero que tus quimeras
Todas serán para mí. (...) ³³

L'u de gener de 1946 escriu:

(...) Catalans,
vosaltres que sentiu l'amor
foragiteu els tirans
feu bategar vostre cor. (...) ³⁴

Aquest extens quadern de poemes arriba fins l'any 1970, en ell el podem veure desenganyat de partits i sindicats però fidel a les seves idees sobre la llibertat i en contra de l'explotació del poble, però sobretot la temàtica gira entorn de Catalunya, l'enyorança i l'amor a la família.

La Rosa es reunirà amb ell en jubilar-se, als anys seixanta; l'any 1975 encara els trobem a França, aleshores viuen a Limoux , i l'any 1977 tornaran plegats a Esparreguera on viuran els darrers anys de la seva vida a casa de la seva cunyada, la Carme Jornet.

La nostra informant: Carme Juanpere Musté

La nostra informant, la Carme Juanpere Musté és nascuda a Esparreguera, filla de Rosa Musté i Jornet i de Jaume Juanpere Rosselló, i néta del Miquel Musté i Carme Jornet. Casada amb Leandre Calsina, té dues filles, la Gemma i la Laia. La Carme descobreix la història del seu avi a través de la correspondència mantinguda des de l'exili, entre el seu avi i la seva família i que li va cedir la seva mare al cap dels anys. Les cartes han estat transcrits, en la major part dels casos, pel Leandre Calsina ja que presentaven certa dificultat de lectura i s'estaven deteriorant. Gràcies a això hem pogut accedir a una informació que ens ha resultat molt interessant per poder conèixer a Miquel Musté. En total hi ha 14 cartes que s'inicien el 27 de gener de 1939 al Camp du Pigné, a França, i finalitzen a Montignac l'any 1942, aquesta última carta era de la seva germana on comunica a la família la mort del pare. Altres documents que ens han cedit, han estat la

³³ Llibre d'exili que conté poemes de temàtica diversa. Font : Carme Juanpere Musté.

³⁴ Ibídem.

fotografia de l'avi, el registre de defunció i els papers de tràmit que van haver de realitzar arran de la seva mort.

Pel que fa al l'oncle, en Francesc Musté, la Carme també ens ha cedit el llibre de poemes que va escriure a França, i les postals i fotografies de la família que es poden veure en aquesta biografia.

La Carme també ens ha parlat sobre Anton García Pedrero que coneixia per la relació familiar amb Teresa Musté Sentís, cosa que ha complementat la nostra informació arxivística.